

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro rybolov

2012/0130(NLE)

10. 7. 2012

NÁVRH DOPORUČENÍ

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření protokolu, kterým se stanoví rybolovná práva a finanční příspěvek podle Dohody mezi Evropským společenstvím na jedné straně a vládou Dánska a místní vládou Grónska na straně druhé o partnerství v odvětví rybolovu
(COM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))

Výbor pro rybolov

Zpravodaj: Ole Christensen

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	6

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření protokolu, kterým se stanoví rybolovná práva a finanční příspěvek podle Dohody mezi Evropským společenstvím na jedné straně a vládou Dánska a místní vládou Grónska na straně druhé o partnerství v odvětví rybolovu

(COM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))

(Souhlas)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (COM(2012)0247),
 - s ohledem na návrh Protokolu, kterým se stanoví rybolovná práva a finanční příspěvek podle Dohody o partnerství v odvětví rybolovu mezi Evropským společenstvím a vládou Dánska a vládou Grónska (00000/2012),
 - s ohledem na žádost o souhlas, kterou předložila Rada v souladu s čl. 43 odst. 2 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (C7-0000/2012),
 - s ohledem na článek 81 a čl. 90 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro rybolov a stanoviska Rozpočtového výboru a Výboru pro rozvoj (A7-0000/2012),
1. uděluje svůj souhlas s uzavřením dohody;
 2. žádá Komisi, aby mu předložila závěry ze schůzí a jednání smíšeného výboru uvedeného v článku 10 nařízení Rady (ES) č. 753/2007 o uzavření dohody o partnerství v odvětví rybolovu¹; vyzývá, aby se zástupci Evropského parlamentu měli možnost v roli pozorovatelů účastnit schůzí a jednání smíšeného výboru; žádá Komisi, aby Parlamentu a Radě během posledního roku uplatňování Protokolu a před zahájením jednání o obnovení dohody předložila zprávu o jejím uplatňování;
 3. pověřuje svého předsedu, aby postoj Parlamentu předal Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států a Grónska.

¹ Nařízení Rady (ES) č. 753/2007 ze dne 28. června 2007 o uzavření Dohody mezi Evropským společenstvím na jedné straně a vládou Dánska a místní vládou Grónska na straně druhé o partnerství v odvětví rybolovu (Úř. Věst. L 172, 30.6.2007, s. 1).

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Dohody o partnerství obecně

Uzavírání dvoustranných dohod o rybolovu se třetími zeměmi, označovaných jako dohody o partnerství v odvětví rybolovu, představuje klíčový prvek vnějšího rozměru společné rybářské politiky (SRP). Tyto dohody, které jdou nad rámec pouhého nákupu rybolovných práv pro plavidla EU, zavazují smluvní strany k prosazování odpovědných a udržitelných politik v oblasti rybolovu, vycházejících z důkladných posouzení dostupných zdrojů. Dohody rovněž zajišťují, aby rybolovná práva, která mají být využita, byla podložena důvěryhodnými vědeckými stanovisky a vyloučilo se tak jakékoli riziko, že dojde k vyčerpání místních rybích populací či poškození místních rybářských komunit, které by naopak měly mít přínos z programů cílené pomoci financované z finančních vyrovnání EU.

Vstupem Lisabonské smlouvy v platnost získal Evropský parlament posílené pravomoci v oblasti dohod o partnerství v odvětví rybolovu: v souladu s čl. 218 odst. 6 písm.a) SFEU musí Parlament vyslovit s uzavřeným jakékoli takové smlouvy souhlas.

Grónsko¹ a EU

Grónsko původně vstoupilo do Evropských společenství (ES) v roce 1973 jako součást Dánska, ale vystoupilo z ES po referendu v roce 1985. Dnes je Grónsko jednou ze zámořských zemí a území Unie ve smyslu čl. 355 odst. 2 SFEU. Jeho vztahy s EU jsou primárně upraveny články 198 až 204 SFEU, protokolem č. 34 o zvláštní úpravě vztahující se na Grónsko (tvořícím přílohu SFEU) a partnerstvím EU-Grónsko, jak stanoví rozhodnutí Rady 2006/526/ES².

Odvětví rybolovu v Grónsku

Hospodářství Grónska je z velké míry závislé na odvětví rybolovu a na exportu produktů rybolovu do EU. V roce 2010 dosáhl vývoz na trhy v EU částky 331 milionů EUR (92,7 % celkového vývozu), zatímco dovoz z EU byl téměř dvojnásobný (614 milionů EUR). Od roku 2007 bylo každoročně ve vodách Grónska odloveno asi 220 000 tun ryb, z čehož 65 % tvořily krevety³. Odvětví rybolovu vytváří 6 500 pracovních míst (17 % celkové zaměstnanosti), avšak pouze 2 000 osob je zaměstnáno na plný úvazek přímo v rámci odvětví lovu ryb,

¹ Rozloha Grónska činí 2 166 000 km², z čehož 84 % pokrývá ledovec, a jeho populace je 56 700 osob. I když tvoří nedílnou součást Dánského království, požívá Grónsko od roku 1979 rozsáhlou autonomii v mnoha klíčových politických oblastech („zákon o autonomii,“). Po referendu konaném v roce 2009 byla tato autonomie následně rozšířena a byla zavedena „samospráva“). Zatímco si ponechává pravomoci v oblastech jako je obrana a monetární záležitosti, zůstává Dánsko mimo jiné i nadále odpovědné za inspekce v oblasti rybolovu. Grónský hrubý národní důchod na osobu dosahuje 29 300 EUR (2010), avšak vzhledem k tomu, že většina zboží každodenní potřeby musí být dovážena, má Grónský značný obchodní deficit, který je pokryt ročním tzv. blokovým grantem z Dánska.

² Rozhodnutí Rady 2006/526/ES ze dne 17. července 2006 o vztazích mezi Evropským společenstvím na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé (Úř. věst. L 208, 29.7.2006, s. 28). Dne 13. června 2012 bylo podepsáno dodatečné prohlášení o záměru, které stanoví posouzení možností, jak posílit dialog EU-Grónsko o nerostných surovinách.

³ K dalším hlavním rybolovným produktům Grónska patří platýs, treska, okouník, krab sněžný a huňáček severní; krevety představují 56 % vývozu odvětví rybolovu, přičemž zbytek tvoří platýs, krab a treska.

příčemž míra poklesu zaměstnanosti dosahuje v důsledku nízké ziskovosti a odchodu osob do důchodu 6 %¹.

Grónsko má velmi rozsáhlou výlučnou ekonomickou zónu (VEZ) o rozloze 2 184 254 km², která spadá do pravomoci ICES (východní Grónsko) a NAFO (západní Grónsko). Oba regiony jsou velmi bohatými lovišti ryb, a to také díky živným solím pocházejícím z tajícího sněhu a ledu, díky nimž dochází k bohatému růstu planktonu, což následně vytváří základ pro potravinový řetězec více než 200 druhů ryb, slávek a korýšů.

Rybářské loďstvo Grónska čítá 750 plavidel², z nichž většinu představují malá plavidla. Mimoto je pro účely rybaření a lovu využíváno dalších 1 000 až 2 000 člunů. Průmyslové loďstvo čítá 47 plavidel, které provozují činnost v rámci výlučné ekonomické zóny a v mezinárodních vodách.

Většinu zpracování produktů rybolovu provádějí dva podniky, Royal Greenland A/S, jejímž vlastníkem je vláda Grónska³, a podnik v soukromém vlastnictví Polar Seafood A/S. Oba tyto podniky provozují loďstva zabývající se průmyslovým lovem garnátů.

Dohoda o partnerství v oblasti rybolovu EU-Grónsko

První dohoda o partnerství v oblasti rybolovu s Grónskem byla uzavřena po jeho vystoupení z ES v roce 1985 a na jejím základě si Společenství mohlo udržet svá tradiční rybolovná práva výměnou za každoroční finanční kompenzaci. Dohoda o partnerství v oblasti rybolovu mezi EU a místní vládou Grónska byla uzavřena dne 28. června 2007⁴ spolu se stávajícím protokolem, který stanoví každoroční rybolovná práva a finanční příspěvky do 31. prosince 2012.

Stávající protokol stanoví roční příspěvek EU ve výši 14,3 milionu EUR, z nichž 22,8 % (3,2 milionu EUR) je vyčleněno na zlepšování politik v odvětví rybolovu a jejich provádění. Kromě tohoto ročního příspěvku bylo vyčleněno celkem 9,24 milionu EUR jako finanční rezerva určená na platby dodatečných úlovků tresky a huňáčka severního plavidly EU. Tento příjem představoval přibližně 1,3 % ročního rozpočtu vlády.

Hodnocení stávajícího protokolu

Hodnocení ex-post dohody o partnerství v odvětví rybolovu s Grónskem, vypracované jménem Evropské Komise v první polovině roku 2011⁵ a zveřejněné v září 2011, přináší některá klíčová zjištění ohledně účinnosti stávajícího protokolu, přestože nemohlo zohlednit posledních 18 měsíců jeho platnosti:

¹ Oproti tomu zaměstnanost ve státní správě představuje 44 % pracovních míst.

² Údaje z roku 2007, viz studie ex-post 2011 předložená Komisí, stránka ii.

³ Poté, co došlo v období let 2009/10 ke značným provozním ztrátám a vláda poskytla kapitálovou injekci, podnik podle zpráv vykázal v roce 2010 zisk a nyní se uvažuje o jeho privatizaci.

⁴ Nařízení (ES) č. 753/2007

⁵ „Následné hodnocení stávajícího protokolu dohody o partnerství mezi EU a Grónska, konečná zpráva“ (září 2011), vypracováno *Oceanic Développement & MegaPesca Lda*. (ref.: FPA 35/GRL/11/NC) – za období: 2007 až 2010

- Úlovky v rámci stávajícího protokolu dosáhly 48 502 tun/ročně (16 472 bylo uloveno plavidly EU a 32 030 plavidly třetích zemí). Odhaduje se, že roční úlovky plavidel EU ve vodách Grónska představují 0,3 % celkových úlovků EU.
- V posledních pěti letech plavidla EU využívala v průměru 63 % dostupných rybolovných kvót: nicméně, zahrneme-li kvóty převedené v rámci dvoustranných výměn na další třetí země (Norsko, Island, Faerské ostrovy), dosahuje celkové využití rybolovných práv ze strany EU 90 % dostupných kvót.
- V devíti případech (v období let 2007 až 2011) nebylo Grónsko schopno zajistit kvóty ryb stanovené v protokolu, zejména pokud jde o huňáčka severního (týká se všech let daného období), tresku (rok 2010 a 2011) a platýse černého (rok 2011), přičemž roční průměrný schodek činil 35 530 tun (39 % ročního objemu). Mechanismus odškodnění umožňující, aby Grónsko nabídlo alternativní rybolovná práva fungoval dobře v případě malých fluktuací dostupných kvót, nebyl však schopen řešit „dluh“ v případě velkého množství huňáčka severního. Obě strany se nicméně dohodly na uspokojivé formě kompenzace.
- Objevily se výrazné rozdíly ve využití kvót, přičemž největší poptávka se týkala garnátů, platýse a tresky. Systém výměny kvót mezi členskými státy v rámci Společenství byl patřičně využíván a napomohl k dosažení stabilních úrovní jejich využívání. V prvních dvou letech si údajně některá loďstva stěžovala na to, že jsou kvóty uvolňovány v průběhu roku příliš pozdě na to, aby se umožnilo účinné plánování, v důsledku čehož se pak následně vyvinul systém výměn. Podle zpráv byly vedlejší úlovky minimální.
- Ve stávajícím období těžilo z této dohody 37 plavidel plujících pod vlajkou EU¹, přičemž kvóty byly udělovány podle zásady relativní stability.
- Průměrné příjmy² vyplývající z dohody o partnerství v oblasti rybolovu dosahovaly 45,6 milionů EUR ročně, z čehož 70 % připadlo na plavidla EU (31,9 milionu EUR) a 30 % na plavidla třetích zemí. Mezi členské státy s největším příjmy patřily Německo (42 %), Dánsko (11 %), Polsko (7 %) a Spojené království (4 %).
- Přínosy, pokud jde o čistou přidanou hodnotu, se odhadují na 20,3 milionu EUR ročně, z čehož vyplývá, že z hlediska EU poměr nákladů a výnosů činil 1,3 (tzn. 1,30 EUR za každé investované euro). To bylo považováno za pozitivní návratnost, srovnatelnou s dalšími „smíšenými“ dohodami.
- Z hlediska zaměstnanosti, přinesla v EU dohoda o partnerství v oblasti rybolovu přibližně 330 pracovních míst na plný úvazek, z čehož lze usoudit, že na rybolovných právech v Grónsku závisí přímo celkem 500 pracovních míst v EU.
- Obecně, včetně podpory odvětví, dosáhl příspěvek EU 30 % prodejní hodnoty produktů rybolovu, tj. 286 EUR/tunu. Celkové náklady na přístup ke zdrojům byly rozděleny v poměru 85:15 mezi EU a provozovatele loďstev, přičemž veřejný příspěvek je srovnatelný s ostatními smíšenými dohodami o partnerství v oblasti rybolovu.
- Grónsko získalo díky dohodě o partnerství v oblasti rybolovu příjmy ze zdrojů, které by možná jinak nemohlo využít: v průměru to činilo 15,8 milionu EUR ročně ve finančních příspěvcích, z čehož 1,9 milionu EUR tvořily licenční poplatky. Nepřinesly však k účinné zajištění významných přínosů pro místní hospodářství, jako jsou investice do společných podniků, zvýšení zaměstnanosti na plavidlech či větší množství vykládek.
- Bylo zjištěno, že program na podporu odvětví prováděný ministerstvem pro rybolov, lov a zemědělství v souladu s článkem 4 protokolu přinesl pozitivní výsledky, pokud jde

¹ 13 plavidel ze Španělska, 6 z Portugalska, 5 z Německa, 4 ze Spojeného království, 3 z Litvy, 2 z Polska a Estonska a 1 z Dánska

² Údaje o příjmech se zakládají na cenách ryb publikovaných na Islandu

o opatření související s výzkumem v oblasti rybolovu, vzděláváním zaměstnanců a kontrolami v odvětví rybolovu, čímž přispěl k posílení udržitelnosti odvětví rybolovu v Grónsku. V hodnocení ex-post se nicméně uvádí, že se programu doposud nepodařilo dosáhnout zásadních strukturálních změn v oblasti pobřežního rybolovu, neboť se jeví, že podpora z rozpočtu byla využívána spíše na investice než na stávající výdaje (příklad: nákup výzkumných plavidel).

- Byly vyjádřeny obavy ohledně udržitelnosti 3 z 10 rybích populací, jichž se týká dohoda o partnerství v oblasti rybolovu, přičemž existují důkazy o tom, že treska, platýs černý (východní Grónsko) a okouník (hluboké pelagické populace) byly vystaveny neudržitelným mírám odlovu. Nicméně pokud jde o ostatní kvóty (garnáti ve východním Grónsku, platýs černý v západním Grónsku, huňáček severní a krab sněžný), bylo jejich řízení považováno za udržitelné. Veškerá odvětví rybolovu hlásily nízké míry vedlejších úlovků a nebyly zjištěny žádné negativní dopady na ekosystém.

Nový protokol na období 2013-2015

Evropská komise, které Rada dne 19. července 2011 svěřila mandát¹, vedla tři kola jednání² s vládou Grónska včetně zástupců dánské vlády s cílem obnovit protokol s ohledem na to, že platnost stávajícího protokolu vyprší k 31. prosinci 2012. Výsledkem těchto jednání bylo dne 3. února 2012 parafování nového protokolu, který se vztahuje na období tří let³ počínaje dnem 1. ledna 2013.

Nový protokol stanoví finanční příspěvek EU ve výši 17,85 milionů EUR ročně, který se skládá z

- a) roční částky za přístup do grónské VEZ ve výši 15,1 milionu EUR. Tato částka zahrnuje finanční rezervu ve výši 1,5 milionu EUR, jejímž cílem je kompenzovat dodatečná množství druhů poskytnutých Grónskem.
- b) zvláštní částky ve výši 2,74 milionu EUR ročně na podporu a provádění rybářské odvětvové politiky Grónska.

Podle nového protokolu rozhodne smíšený výbor o rybolovných právech pro následující rok, přičemž zohlední vědecká stanoviska, přístup předběžné opatrnosti, potřeby odvětví rybolovu a minimální množství s cílem zachovat rybolovné činnosti v Grónsku. Příspěvky majitelů plavidel bude definovány fixními cenami pro každou rybolovnou populaci, které nahradí předcházející licenční systém.

Pokud budou rybolovná práva nižší než ta, která jsou stanovená v tabulce č. 1, mělo by Grónsko takovýto deficit kompenzovat. Jakékoli vedlejší úlovky plavidel EU by se měly omezit na 10 % cílené rybí populace, kromě krevety severní (míra vedlejších úlovků omezena

¹ Schválen jako bod „A“ na 3108. zasedání Rady (Rada pro zemědělství a rybolov) dne 19/7/2011

² Zář 2011 (Ilullissat); listopad 2011 (Brusel); 31/1 až 2/2/2012 (Kodaň)

³ Byl navržen kratší časový rámec v délce tří let (oproti 6 letům ve stávajícím protokolu) s cílem umožnit, aby následující protokol zajišťoval plný soulad s reformovanou SZP a jakýmkoli rozhodnutími s dopadem na zámořská území či jakýmkoli budoucím rámcem politiky EU pro Arktidu.

na 5 %).

Tabulka 1: Úroveň rybolovných práv ve stávajícím a novém protokolu (tun/rok)

Skladba populace	Stávající protokol		Nový protokol
	2007	2008-2012	2013-2015
Treska (podoblast NAFO 1)	1000	3500	2200
Pelagický okouník (podoblasti ICES XIV&V, podoblast NAFO 1F)	10838	8000	3000
Druhy okouníka žijící při dně (podoblasti ICES XIV&V a podoblast NAFO 1F)			2000
Platýs černý (podoblast NAFO 1 – jižně od 68° severní šířky)	2500	2500	2500
Platýs černý (podoblasti ICES XIV&V)	7500	7500	4315
Kreveta severní (podoblast NAFO 1)	4000	4000	3400
Kreveta severní (podoblasti ICES XIV&V)	7000	7000	7500
Platýs obecný (podoblast NAFO 1)	200	200	200
Platýs obecný (podoblasti ICES XIV&V)	1200	1200	200
Krab sněžný (podoblast NAFO 1)	500	500	250
Huňáček severní (podoblasti ICES XIV&V)	55000	55000	60000
Hlavoun spp. (podoblasti ICES XIV&V)			100
Hlavoun spp. (podoblast NAFO 1)			100
Vedlejší úlovky (podoblast NAFO 1)	2600	2300	

Omezení rybolovných práv u některých druhů (např. platýs v podoblastech ICES) byly v souladu s vědeckými stanovisky zaměřenými na míru odlovu v rámci maximálního udržitelného výnosu pro rok 2015.

Pokud jde o další významná ustanovení nového protokolu, obě strany dohodly na prosazování zásad zodpovědného rybolovu a zajištění udržitelného využívání rybolovných zdrojů v rámci grónské VEZ.

Protokol rovněž obsahuje standardní ustanovení ohledně pozastavení jeho platnosti a jeho přezkumu, které mohou mít případně dopad na vyplacení ročního finančního příspěvku. Konkrétně se jedná o případ, kdy nejsou řádně prováděny programy určené k podpoře odvětvové rybolovné politiky uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. b) a jakéhokoli zjištěného porušení lidských práv, jak je stanoví článek 6 SEU, což je v případě Grónska poměrně

nepravděpodobný scénář.

Závěry

S ohledem na výše uvedené se zpravodaj domnívá, že stávající dohoda o partnerství v oblasti rybolovu uzavřená s Grónskem je v souladu s cíli společné rybářské politiky a se zásadou udržitelného rybolovu a přinesla prospěch oběma stranám. Zároveň se domnívá, že tato dohoda představuje základní kámen spolupráce mezi EU a Grónskem a severské spolupráce v oblasti rybolovných zdrojů, a doporučuje proto, aby byla schválena.

Zpravodaj vítá skutečnost, že během procesu vyjednávání ohledně protokolu byly vyslechnuty relevantní zúčastněné strany a byla zohledněna vědecká stanoviska a že nový protokol obsahuje zjednodušení v řadě technických otázek.

Zpravodaj je přesvědčen, že se v dlouhodobém časovém horizontu prokáže pozitivní dopad podpůrných odvětvových opatření zaměřených na místní hospodářství a pobřežní komunity, zejména pokud jde o vytváření pracovních míst na místní úrovni, a proto je třeba, aby Komise v době, kdy bude končit platnost nového protokolu, tento dopad důkladně posoudila. Parlament by měl mít také možnost důkladněji monitorovat provádění víceletého programu odvětvové podpory po celou dobu jeho trvání.

Závěrem je proto Komisi třeba znovu zdůraznit následující požadavky:

- aby Parlamentu předala závěry schůzí a činností smíšeného výboru podle článku 10 dohody a také odvětvový program pro rybolov uvedený v čl. 3 odst. 2 Protokolu a výsledky příslušných ročních hodnocení;
- aby zástupcům Evropského parlamentu bylo jako pozorovatelům umožněno účastnit se schůzí a práce smíšeného výboru;
- aby Evropskému parlamentu a Radě před novým sjednáním Dohody předložila zprávu o uplatňování Dohody;
- aby bylo zajištěno rovné zacházení s Evropským parlamentem a Radou, pokud jde o plné a okamžité právo na informace a také sledování a hodnocení provádění každé mezinárodní dohody v oblasti rybolovu a jednání o jejím přezkumu.

Připomíná Komisi a Radě, že požadavek týkající se podávání informací Parlamentu odráží také obecnější povinnost orgánů a institucí udržovat mezi sebou „loajální spolupráci“ v souladu s čl. 13 odst. 2 Smlouvy o EU.